

UNIVERZITA KARLOVA
Pedagogická fakulta
katedra chemie a didaktiky chemie

HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(Posudek oponenta)

Předložila studentka: Lenka Chlumecká

Název: Analýza vizuálních reprezentací zařazených v tematickém celku Organické sloučeniny v učebnicích chemie pro základní školy

Oponent: PhDr. Karel Vojíš

1. CÍLE PRÁCE

Práce se zaměřuje na porovnání běžně užívaných učebnic chemie pro základní školy z pohledu vizuálních komponentů v rámci tematického celku Organická chemie. Cíl práce je v kapitole 2.1 jasně konkretizován prostřednictvím tří výzkumných otázek. Výzkumné otázky byly v práci odpovídajícím způsobem zodpovězeny a cíl práce je proto možné považovat za naplněný.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ

V rámci teoretických východisek je v práci věnována pozornost vymezení učebnic a jejich funkcí, strukturním komponentům se zaměřením na netextové, posuzování a výběru učebnic, vývoji učebnic chemie v Česku i obecnému pohledu na výzkum na poli učebnic. Teoretické části jsou zpracovány přehledně a jsou srozumitelně strukturovány. V práci jsou vhodně propojovány různé zdroje, a to včetně zahraničních.

V praktické části práce byl sledován počet fotografií, naukových a uměleckých ilustrací ve vybraných kapitolách učebnic chemie. Sledovány byly také počty reprezentací na makro, sub-mikro a symbolické úrovni včetně počtů přechodů mezi těmito reprezentacemi. K analýze byla použita standardní metodologie, která je v práci jasně popsána. Zjištěné počty ilustrací jsou vhodně prezentovány pomocí tabulek a grafů s odpovídajícím komentářem zdůrazňujícím hlavní zjištění. Diskuse je sloučena s kapitolou výsledky, což je způsob běžně využívaný v odborných pracích obdobného zaměření. V rámci diskuse jsou využity české i zahraniční zdroje. Bohužel v některých částech výsledků je diskuse opomenuta (např. kapitola 3.1.2), případně je na základě literárních zdrojů spíše komentován zkoumaný fenomén, než konkrétní zjištěné výsledky (např. str. 29).

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA

Předložená práce svým obsahem odpovídá zpracovávanému tématu i typu práce. Formální úprava je na dobré úrovni. V práci se nachází pouze malé množství překlepů a typografických chyb. Grafy a tabulky jsou přehledné, bohužel ale v práci není dodržováno jejich jednotné formátování. Stejně jako obrázky jsou řádně opatřeny popisky. Přijímané informace jsou v práci řádně citovány a při citování je dodržována zvolená norma. Automatickou kontrolou zjištěné shody odpovídají pouze obecným částem práce, nebo je specifikován zdroj.

4. KOMENTÁŘ OPONENTA

Analýza současných učebnic je jedním z významných předpokladů pro možnost relevantních inovací na poli učebních pomůcek a v širším smyslu i kurikula. V rámci předložené práce byla zpracována část deskriptivní analýzy zvolených aspektů. S ohledem na kvalitu zpracování zjištěné výsledky dále rozšiřují současné poznání o zpracování dostupných učebnic chemie pro základní školy.

5. OTÁZKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ

- Na straně 29 v části *Počet naukových ilustrací* uvádíte: „Na obrázku 3 se nachází příklad naukové ilustrace z učebnice ZCH2. Žáci si mohou zaměňovat informační funkci naukových ilustrací s estetickou funkcí (McTigue a Flowers, 2011).“ Tato myšlenka není dále rozvedena.

Prosím vysvětlete podrobněji zařazení tohoto výroku v kontextu v práci představených výsledků.

- Jakým směrem by v kontextu Vašich výsledků měl směřovat další vývoj učebnic chemie pro základní školy?

6. NAVRHOVANÉ ZÁVĚREČNÉ HODNOCENÍ

Práce splňuje požadavky kladené na tento typ prací a doporučuji ji k obhájení.

V Příbrami, dne 23. srpna 2021

.....
Karel Vojíš